

ASB

■ ARCHITEKTÚRA
■ STAVEBNÍCTVO
■ BÝVANIE

12/2006 XIII. ROČNÍK

CENA 59 SK

DIGITAL PARK

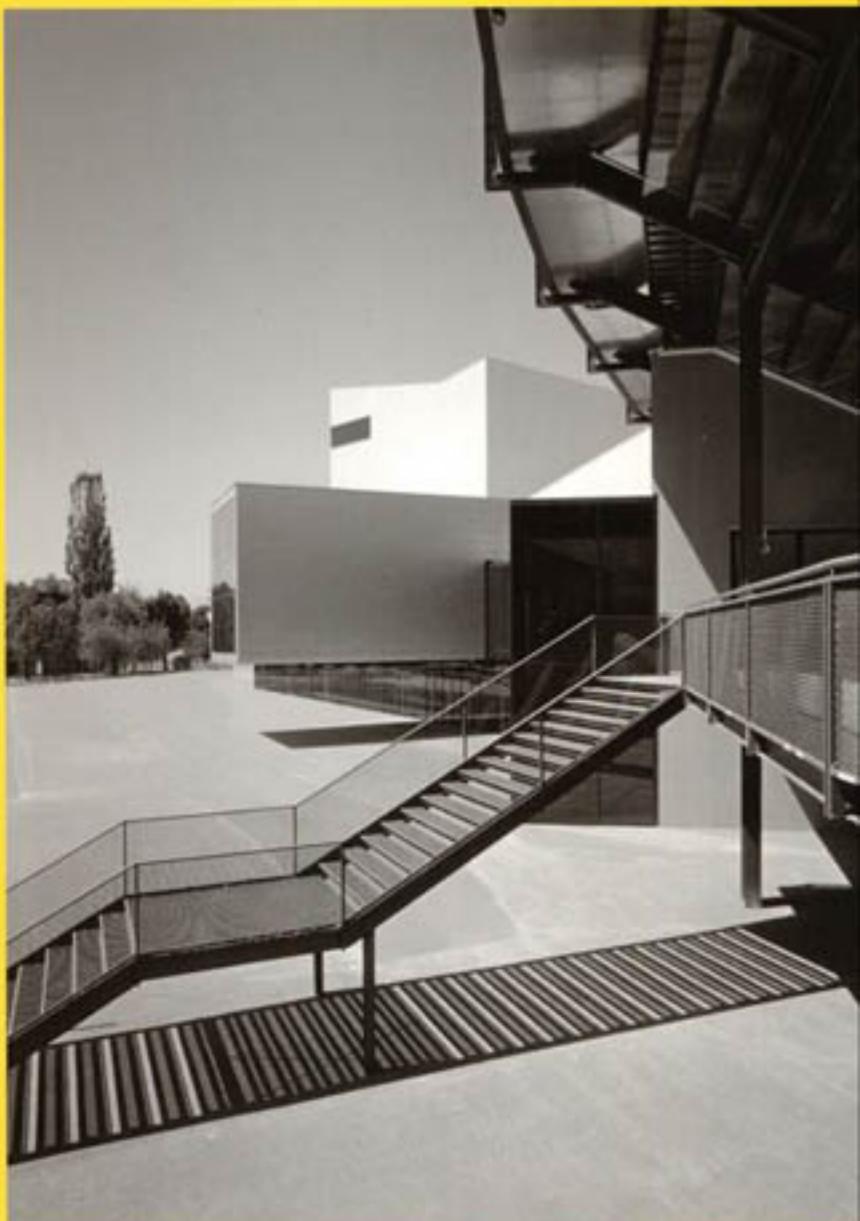
MLYN NITRA

HOTELY

KREPOP & SUCHÁNEK

PARLAMENTNÉ VOLBY 2006

POVRCHOVÉ ÚPRAVY

12
97713351123009

JAGA

Maxov dom na Dunajskej ulici, Bratislava-Staré Mesto

Dušan Krepop & Pavel Suchánek: Nestavíame manifesty architektúry, hľadáme kontext

Ich architektúra nie je postavená na veľkých gestách, tvarovej exhibícii či urputnej snahe postaviť v meste niečo okázalé, čo bude nemilosrdne potláčať všetko na okolí. Nevyhovárajú sa, že im na stavbe niekto niečo pokazil, pretože tvrdia, že architekt si má odsledovať všetko sám. A už vôbec odmietajú štýlové škatuľkovanie, pretože by sa potom dostávali do rutinnej podoby. „Pre nás je vzrušujúce riešiť vždy nový problém,” hovoria Ing. arch. Dušan Krepop a Ing. arch. Pavel Suchánek – architekti, pre ktorých sú ocenenia ich tvorby ľahkým pohladením po duši a náročným záväzkom pred ďalšími užívateľmi. Jednoducho kritériom ich výsledkov je pre nich spokojnosť s vlastnou prácou.

Turbulencie zamatového novembra

Ostrohy architektonickej praxe získovali Dušan Krepop a Pavel Suchánek po absolvovaní Fakulty architektúry STU na Štátnom výskumnom, projektovom a typizačnom ústave (ŠPTÚ) v Bratislave, ktorý v tom čase tvorivo viedli Štefan Svetko a Julián Hauskrecht. Veľké objednávky nedali mladým architektom na seba dlho čakať. Ako tridsaťroční sa stali spoluautor-

mi bratislavského hotela Fórum, ktorý do nášho prostredia v záverí železnej opny priniesol aktuálne postmoderné tendencie. Príležitostou bol aj progresívny projekt veľkého obytného súboru na Machnáči. Koniec osemdesiatych rokov sa mal niesť v znamení veľkého projektu Centra voľného času, situovaného na mieste dnešného Auparku. „Išlo o zadanie pre územné rozhodnutie, v rámci ktorého bolo veľké centrum voľného času a trojhviezdičkový

hotel s päťsto lôžkami,” hovorí Pavel Suchánek. „Zvýšila totiž miliarda z Petržalky, ktorú bolo treba preinvestovať. Všetko však nakoniec zmenil zamatový november.“

Ponovembrová atmosféra na začiatku 90. rokov bola časom turbulentných diskusií o novej tvári Bratislavы, aká má byť úloha hlavného architekta mesta a Útvaru hlavného architekta (ÚHA). Vtedy sa na ÚHA presadil názor, že sa tam nemá nič stavať,

ale sa má rozšíriť Sad Janka Kráľa až po hranicu komunikácií. „Teraz tam stojí Au-park a stavajú sa ďalšie výškové budovy,“ hovorí s trpkosťou v hlase Dušan Krepop. „Názorovou zmenou prešli tí istí ľudia, ktorí o tom rozhodovali aj predtým. Ale to je asi prirodzené, vedľ ľudia sa predsa vyvíjajú.“

Na začiatku bola Perugia

Spoločenské turbulencie sa však postupne upokojovali a na povrch už občas vyplávala odbornosť a kvalita. „Samozrejme, aj my sme po novembri chceli robiť len tie najlepšie veci,“ hovorí Pavel Suchánek. „Čoskoro sme však pochopili, že asi nebudeme chodiť s Nouvelom na pivo a ani sa nebudeme porovnávať s Richardom Meierom. Oveľa dôležitejšie bolo pre nás zistenie, kde je naše miesto na zemi a pre koho sú naše stavby určené.“

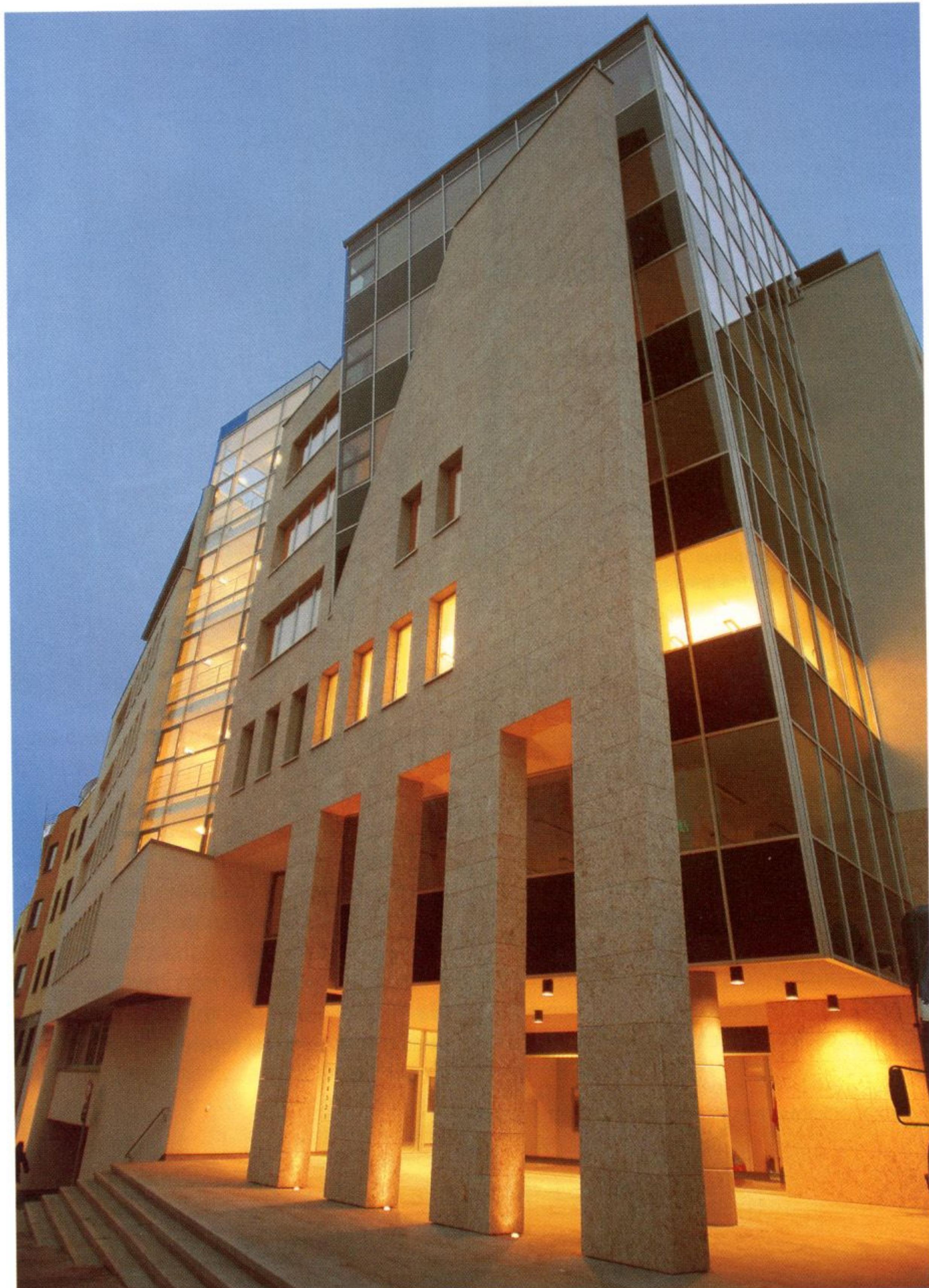
Krepop & Suchánek, architektonická kancelária, s. r. o., sa v úvode svojho pôsobenia odrazila od komplexnej rekonštrukcie bratislavského hotela Perugia, ktorá ju uviedla medzi uznávané bratislavské štúdiá. Rekonštrukcia sa uskutočnila v roku 1993 a vyhrali ju na základe súťaže.

O nich si architekti stále myslia, že sú tým povestným korením architektovho života. „Prítomnosť súťaživosti a konfrontácie je určite veľmi dôležitá, ale takisto je veľmi príjemné priame zadanie,“ s úsmevom hovorí Dušan Krepop. „Vtedy totiž odpadá stres a súťažné kompromisy, a potom sa dá už viac sústrediť na tvorbu a diskusiu s investorom.“

A práve Perugia bola tým povestným štartérom, ktorý spustil nekonečné hľadanie, vzájomnú diskusiu a najmä vedomie spokojnosti s vlastnou prácou. „Naše domy sa nám páčia, ale to neznamená, že sme spokojní so všetkými našimi realizáciami,“ prisvedča Dušan Krepop. „Najosobnejšia stavba? To asi nemáme, lebo ku každej máme nejaký vzťah. Navyše zvyčajne sa nám zdá, že najviac nám prirástla k srdcu práve tá posledná. Potom ju však ako naše odrastené dieťa púšťame do vlastného života.“

Koniec architektov?

Dušan Krepop a Pavel Suchánek patria k architektom, ktorí dožahujú svoje stavby do posledného detailu. Nemajú totiž radi, keď sa architekti sťažujú, čo všetko im dodávatelia na stavbe pokazili. Architekt je podľa nich zodpovedný za všetko, a keď to neurobí, nemá právo na výhovorky. O vzájomnej spolupráci tvrdia, že stojí na princípe stopercentnej zastupiteľnosti. „To znamená, že obidvaja vieme o danej stavbe všetko, a keď jeden nemôže, nastúpi dru-

Europeum – polyfunkčný objekt, Suché mýto – Drevená ulica, Bratislava

Polyfunkčný objekt Černyševského II, súťažný projekt, Bratislava-Petržalka

Dušan Krepop a Pavel Suchánek

Krepop & Suchánek, architektonická kancelária, s. r. o.

Ing. arch. Dušan Krepop

* 8. 9. 1956, 1981 absolvoval fakultu architektúry SVŠT

Ing. arch. Pavel Suchánek

* 22. 9. 1954, 1980 absolvoval fakultu architektúry SVŠT

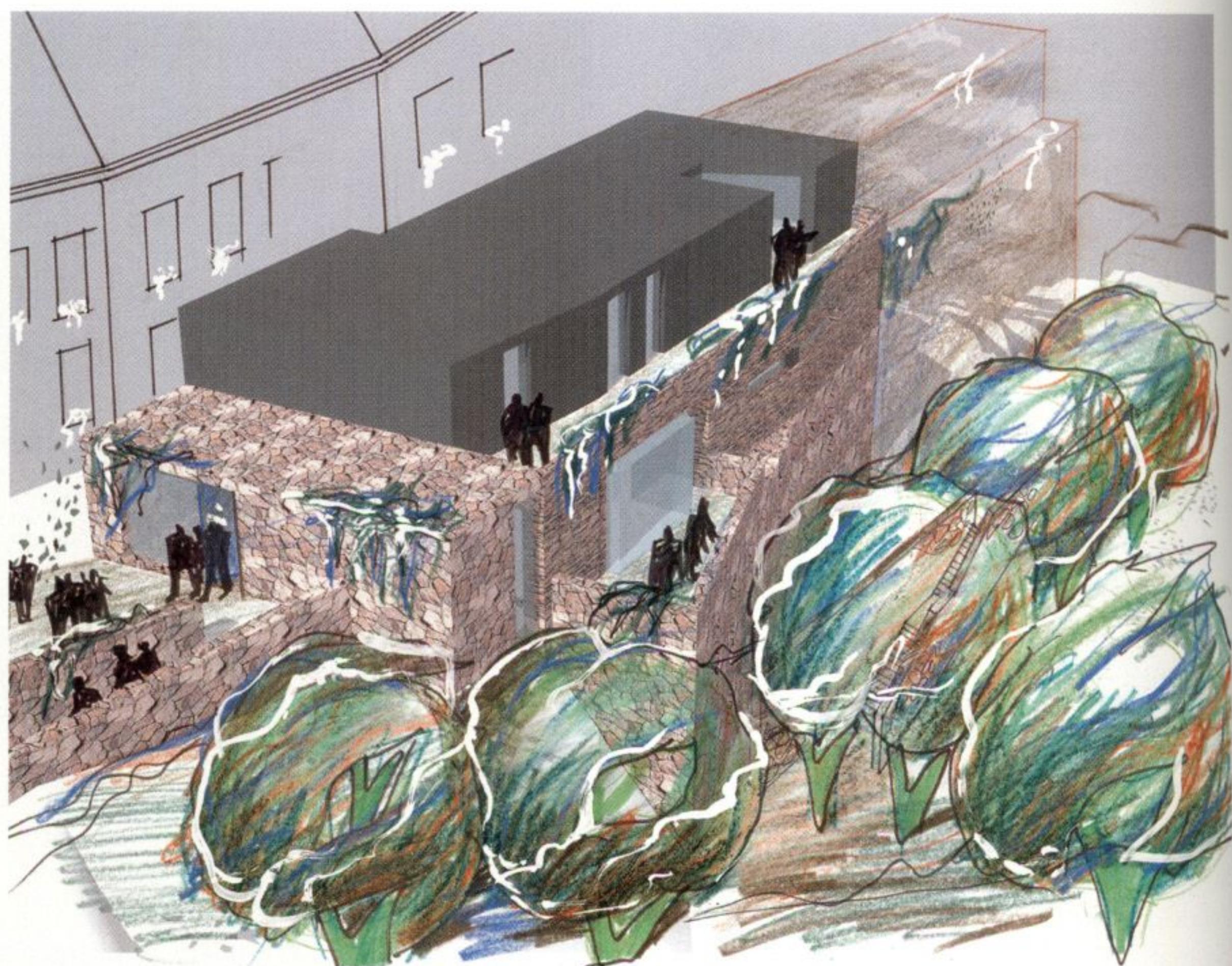
1980 – 1991 ŠPTÚ Bratislava
od 1991 založená vlastná firma

Team:

Ing. arch. Rudolf Žákovský, autorizovaný architekt SKA

Ing. Lena Suchánková, Ing. arch. Ladislav Staňo,

Ing. arch. Boris Benč

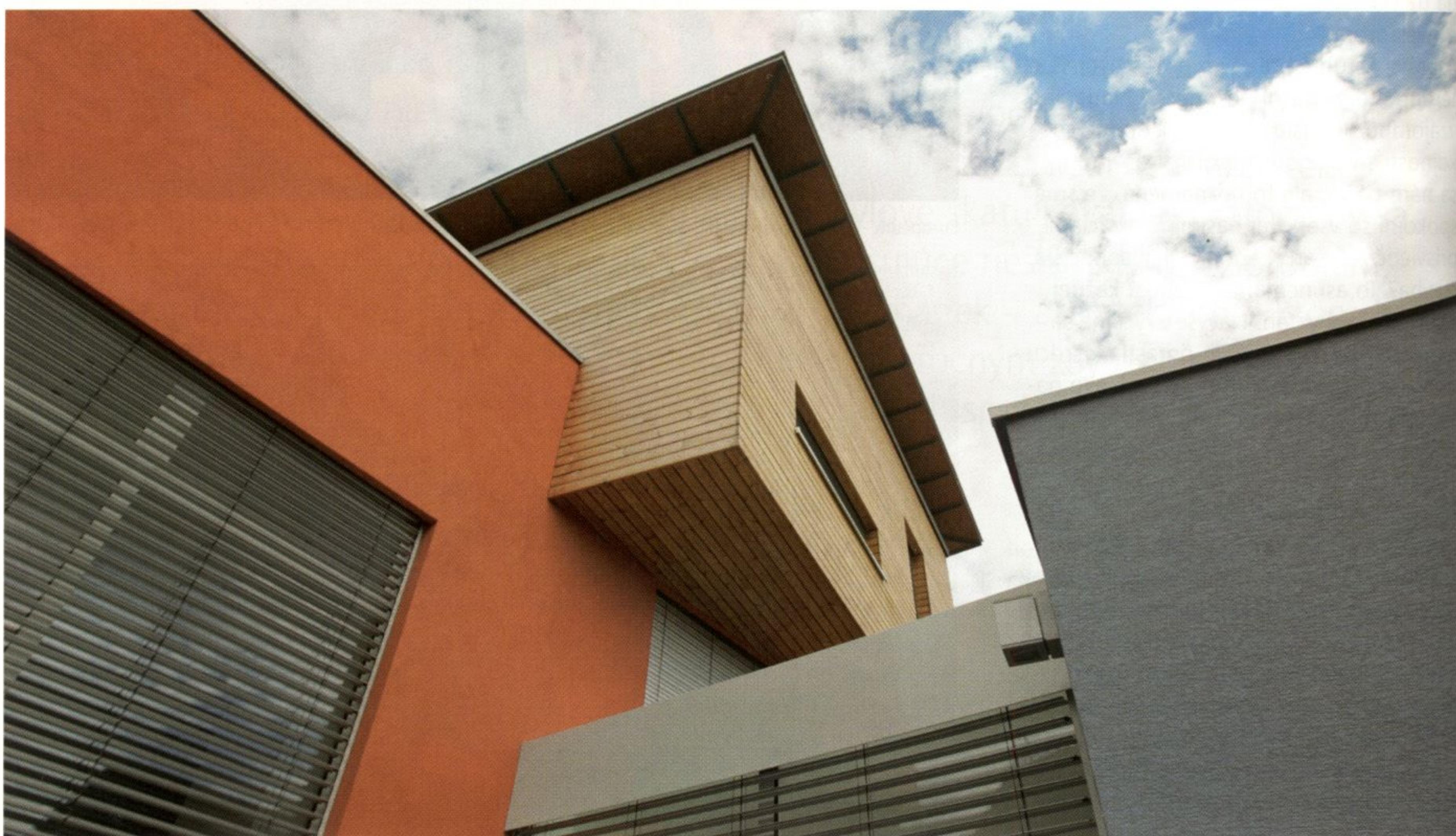

Objekt prechodného ubytovania, projekt, Beblavého ulica, Bratislava

hý," hovorí Pavel Suchánek. „Ved' už spolu vlastne robíme dvadsať päť rokov, a teda vieme, čo môžeme od seba očakávať.“ Osobitnou kapitolou je komunikácia s investormi. Každý z nich má iné životné skúsenosti a slúži inému cieľu. Preto sa nedá nastaviť jedno pravidlo vedenia dialógu. Väčšina z nich však už dnes rozumie logickej argumentácii a osvietených investorov pribúda.

„Samozrejme, nie všetko je také ideálne,“ zdôrazňuje Dušan Krepop. „Keby som to mal povedať stručne: úloha architekta postupne zaniká. Raz nám bývalý predsedajúci rakúskej komory architektov Utz Purr tvrdil, že sa architektúra vytráca. Väčšina

je vraj len na manažmente, developéroch a peniazoch. Vtedy sme mu neverili a nájivne si mysleli, že len architekt je tvorca. Dnes už jeho slová chápeme.“ Čoraz väčšie peniaze, ktoré dosahujú už aj brehy Slovenska, komercionalizujú a globalizujú architektúru. Domy sú už takmer všade rovnaké, či už ide o Dubaj, New York alebo

Rezidencia 16.7, Brusnicova ulica 11, Bratislava III.

Interiér hotela Perugia, rekonštrukcia, Zelená ulica, Bratislava

York, Londýn a Viedeň, či Bratislavu alebo Komárno.

Podľa Pavla Suchánka sa tento jav výrazne objavuje aj v tvorbe hviezd svetovej architektúry. „Musia urobiť niečo iné, aby to upútalo. Ved' s ich menom prichádza obchodná značka. Otázka je, či všetko „stíhajú“. Hoci kde sa nájdú nie najlepšie bytovky od svetových hviezd. Na nich vidno, že aj veľkí architekti majú svoje chlebovky. Konečný výsledok je teda taký, že architektúra sa bude riadiť podľa niekoľkých manažérov a akože odborných firiem, ktoré presne vypočítajú percentuálnu rentabilitu. No a architektovi zostáva už iba prepašovať do stavby niečo, čo im unikne.“

Architektúra je o priestore

Stavby Krepopa a Suchánka sú rozpoznané podľa ich rukopisu, ale štýlovú podobnosť nechávajú na tých, pre ktorých je architektúra rutinnou záležitosťou. Vytrvalo hľadajú nové výzvy, ktoré ich posúvajú na ďalšie úrovne. Neláka ich ohňostroj tvarovej marnivosti, pretože ich zmyslom je hľadanie účelu a spracovanie architektonického priestoru. A, samozrejme, následné dotahovanie detailov. „Dobrý priestor a zlé detaile – to vidno,“ tvrdí Dušan Krepop. „Často sa pohybujeme v centre Bratislavu, kde treba rešpektovať každý detail. Sú to vďačné, ale aj náročné úlohy. Mladší architekti vyhlasujú, že je to jedinečná šanca. Pre nás je vstup do mesta jeho dostavbou, a nie buldozérom v priestore. Nesnažíme sa robiť manifesty

architektúry, ale chceme, aby bolo cítiť, že ide o hľadanie kontextu.“

Snaha o stredoeurópske vnímanie mesta je aj v zdôraznení kontaktu človeka s architektúrou. Hodnota námestia priamo úmerne stúpa s počtom ľudských dotykov a stotožnenia sa obyvateľov mesta s daným objektom. Je to živý organizmus, ktorý si žiada novú kvalitu.

Mesto má vždy takú architektúru, akú si spoločnosť vyžaduje, vyhlasujú jednohlasne obidvaja architekti k bratislavskej stavebnej expanzii. „Problém je v tom, že veľakrát vzniká aj zlá architektúra,“ hovorí Pavel Suchánek. „Žiaľ, architekti to nevidia, lebo si myslia, že ich veci sú najlepšie.“

Tlak globalizácie vplýva podľa nich aj na výškové budovy v Bratislave. Čoraz moretniejsí prísun peňazí investorov predpokladá postavenie viditeľného monumentu. Nezáleží na tom, že sa to ľuďom spočiatku nepáči. Šikovný manažér dokáže o svojej pravde presvedčiť rafinovanými ľahmi. Výsledok je potom podľa ich predstáv jednoducho to najlepšie, čo sa dalo docieliť.

Jasné otázky a odpovede

Prílev investícii a s ním spojené zvýšenie stavebnej činnosti pozitívne pôsobí aj na činnosť architektov. „Zažili sme druhú polovicu deväťdesiatych rokov, keď to bolo doslova mŕtve,“ hovorí Pavel Suchánek.

„Dnes je to nepomerne živšie, ale keby sme to zase porovnali s osemdesiatimi rokmi, také stavebné objemy sa stále nedosahujú. Pravda, otázkou je kvalita výsledkov. Napríklad z hľadiska mesta neboli objekty postavené za socializmu až tak citlivu vnímané a už vôbec sa nad nimi nediskutovalo.“

Takmer vždy išlo o politické rozhodnutie.“ Ale ani v súčasnosti problémy Bratislavu neobchádzajú. Mesto len opatrne a často neúčinne vstupuje do celého procesu, výsledkom čoho je aj stále neprijatý územný plán.

„Je to ideálna pôda pre špekulácie, ak sa k ničomu nedá jasne vyjadriť,“ myslí si Dušan Krepop. „Jednoducho na jasnú otázkou nie je jasná odpoveď. Neprijatie územného plánu svedčí aj o záujmoch rôznych lobistických skupín. Územný plán predsa nie je politická záležitosť, ale vysoko odborná. Už počas prípravy by sa doň malo dať vstupovať, a nie až potom, keď sa začnú škriepky.“ Charakter architektúry sa mení, jej morálne i technické opotrebovanie naberá na intenzite. Volákedy sa dom stal na stáročia, dnes je jeho životnosť oveľa kratšia. „Keď sme nedávno boli v anglickom Manchestri, dozvedeli sme sa, že byty sa tam vo viacerých prípadoch nepredávajú, ale prenajímajú na šesťdesiat rokov,“ hovorí Dušan Krepop. „Budova je jednoducho neopravitelná a po tomto

Výber z realizácií:

- Hotel Fórum, Bratislava, hotel ****, 460 lôžok, 600 miest pri stole, projekty: 1985 – 1987, realizácia: 1987 – 1989, náklady: 500 miliónov Kčs (ŠPTU) Spoluautor: J. Hauskrecht, B. Džadoň, J. Polášek, Š. Ďurkovič, J. Hermann
- SUZA Bratislava, škola + internát (300 miest), projekt: 1982 – 1987, realizácia: 1984 – 1990, náklady: 100 miliónov Kčs, (ŠPTU) Spoluautor: J. Hauskrecht
- 256 bytov, Drotárska cesta, Bratislava, projekt: 1985 – 1990, realizácia: 1988 – 1992, náklady: 500 miliónov Sk, (ŠPTU) Spoluautor: Š. Svetko, J. Hermann
- Hotel Perugia, hotel ****, Zelená ulica, Bratislava, rekonštrukcia, 35 lôžok, 100 miest pri stole, projekt: 1992, realizácia: 1992 – 1993, náklady: 100 miliónov Sk, (K & S)
- Administratívna budova, Župné námestie 5, Bratislava, projekty: 1992 – 1995, realizácia: 1995 – 1997, náklady: 50 mil. Sk, (K&S) Spoluautor: R. Žákovský
- Administratívna budova, Župné námestie 6, Bratislava, NÚP – Generálne riaditeľstvo, realizácia: 1998, náklady: 50 mil. Sk, (K&S) Spoluautor: R. Žákovský
- OÚP Stará Lubovňa, realizácia: 1997 – 2003, náklady: 80 miliónov Sk, (K&S) Spoluautor: R. Žákovský
- Administratívna budova Dobrovičova ulica 9 Bratislava, rekonštrukcia a prestavba, realizácia: 1999, náklady: 65 mil. Sk, (K&S) Spoluautor: R. Žákovský
- Europeum Bratislava – Suché mýto – Drevená ulica, polyfunkčný objekt, novostavba, realizácia: 2002 – 2003, náklady: 10 miliónov €, (Zdrženie Ateliér Suché Mýto) Spoluautor: J. Šoltés, R. Žákovský
- OD Centrum – rekonštrukcia a prestavba, realizácia: 1998, náklady: 60 miliónov Sk Spoluautor: R. Žákovský
- OD Saratov Bratislava Dúbravka, rekonštrukcia a prestavba, realizácia: 2003 – 2004, náklady: 90 miliónov Sk, (K&S)
- Maxov dom, Dunajská ulica 25, Bratislava – Staré Mesto, projekty: 1996 – 2003, realizácia: 2003 – 2004, náklady: 100 miliónov Sk (K&S) Spoluautor: L. Adamcová, L. Staňo
- rezidencia 16.7, Brusnicova ulica 11, Bratislava III., 800 m², projekty: 2000 – 2004, realizácia: 2002 – 2004 (K&S)
- vila 56.785, Strojnícka ulica, Bratislava II., 600 m², projekty: 2002 – 2004, realizácia: 2002 – 2004 (K&S)
- Avion Shopping Park Bratislava – Extension, vo výstavbe, projekt: 2004 – 2005, realizácia: 2005 – 2007, náklady: 1 mld. Sk, (K&S) Spoluautor: R. Žákovský

Výber z posledných štúdií:

- Polyfunkčný objekt, Černyševského II, Bratislava-Petržalka, 2005 (Tatra Reality)
- Polyfunkčný objekt, Dunajská 6 – 8, Bratislava, 2006 (Tatra Residence)
- Objekty prechodného ubytovania, Mlynská dolina, Bratislava, 2006
- Objekt prechodného ubytovania, Beblavého ulica, Bratislava, 2006

Interiér Obchodného domu Saratov, rekonštrukcia a prestavba, Bratislava-Dúbravka

období treba postaviť novú. Aj my si na tento trend musíme zvykať, inak nastane architektovo sebautrápenie a plač. Prevádzka musí reagovať na zmenu života a tá postihuje najmä interiéry. Inými slovami, domy sa stavajú, ale aj búrajú. Samozrejme, že chceme, aby naše domy vydržali čo najdlhšie, a preto sa snažíme nerobiť hlúposti."

Od Avionu po Bratislavský hrad
Architektonická kancelária Krepop & Suchánek v súčasnosti finalizuje projekt obchodno-nákupného centra Avion v Bratislave, ktorý by mal byť dokončený v marci budúceho roku. Miliardové náklady priniesú na dĺžke sto metrov exkluzívne obchody, z ktorých viaceré majú na Slovensku premiéru, ale aj snahu o architektonicko-

-dizajnérske ozvláštnenie a kultivovanú dizajnérsku korekciu marketingovo presne vypočítaného priestoru.

„Išlo o náročné a dlhotrvajúce rozhovory, v ktorých sme investora museli presvedčať o svojej predstave,“ spomína Pavel Suchánek. „Aj preto sme vyhotovili dva kompletné projekty. Možno aj vďaka našej výtrvalosti sa nám podarí zrealizovať objekt, pod ktorý sa môžeme smelo podpísť.“ Konštrukčnou zaujímavosťou sú 48-metrové rozpony a výzvou s mohutným architektonickým nádyhom bol aj priestor so svetlou výškou 24 metrov. Humánny rozmer nadobudne nový Avion aj prostredníctvom vnútorného námestíčka, na ktorom nechýba látka, fontána či detský kútik. Architekti sa nedávno zúčastnili aj konkuru Tatra Residence na dostavbu na Dunajskej ulici v Bratislave a sú autormi projektu penziónu prechodného ubytovania na Beblavého ulici v tesnej blízkosti Žigmundovej brány Bratislavského hradu. Ide o objekt, ktorý je svojím výrazom v tejto lokalite netradičný. V súčasnosti čaká na vyjadrenie pamiatkarov.

OÚP Stará Ľubovňa

Ľudo Petránsky
Foto: Krepop & Suchánek, architektonická kancelária, s. r. o., Ctibor Bachratý